

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvailkaa mahdolliset muutostarpeet.

Kyllä

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

En, tavoitteet eivät vastaa omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvailkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

Tavoitteet ovat muutoin kannatettavia, mutta kulttuurin yhteydessä käytettynä termi "jokaisenoikeus" on ongelmallinen viitatessaan jokaisenoikeuteen hyödyntää luonnon resursseja korvauksetta ja luvatta.

Kulttuurin tulee olla ihmisten saavutettavissa ja hyödynnettävissä, mutta ei ilman korvausta sen tekijälle. Siksi perusoikeus tai peruspalvelu (=jokaisella oikeus kulttuuriin ja yhteiskunnalla velvollisuus turvata tätä oikeus) olisi tarkoituksenmukaisempi tai vaihtoehtoisesti kaikkien oikeus, jolla ei ole vastaavaa oikeudellista sisältöä kuin jokaisenoikeudella.

On tärkeää, että kulttuurin tekijöiden rooli kulttuuripolitiikan keskiössä on myös tunnustettu ja tätä pidämme erityisen hyvänä tavoitteissa.

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin haluamasi

toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

Kulttuurin tekijät avainasemassa [- Pidämme onnistuneena sitä, että kuvataiteilijan työn rakenteelliset ongelmat on tunnistettu selonteossa oikein ja niitä halutaan ratkoa. On tärkeää, että tavoitteissa tunnistetaan tarve sille, että teosten hyödyntäminen tulee korvata. Taiteiden välisen yhdenvertaisuuden edistämistä pidämme erittäin tärkeänä tavoitteena. Apurahojen lisääminen yhdistelmävakuutuksen piiriin on hyvä ja tarpeellinen tavoite. Poikkihallinnollisuus positiivista, erityisesti ylivaalikautinen toimielin valtioneuvostotasolla saa kannatusta. On tärkeää, että kaikki hallinnonalat toteuttavat taidepolitiikkaa samansuuntaisesti ja ymmärtävät yhteiskunnalliset vaikutukset. Toimenpiteistä puuttuu apurahajärjestelmän kehittäminen. Apurahojen tasoa tulee nostaa vastaamaan mediaanituloja ja määrän reagoida taiteilijoiden määrään. Apurahajärjestelmän tulee huomioida taiteen alakohtaiset rakenteelliset erot ja alueellinen yhdenvertaisuus. Yrittäjyyden tai opettajuuden opintojen sisällyttäminen jokaisen taiteilijan opintoihin ei ole kannatettavaa. Tämä tavoite kaventaa taiteen moninaisuutta ja on ristiriidassa sen kanssa, että taiteilijan tulisi saada elanto taiteilijan työstään. Taiteilijoiden koulutuksessa tulee huomioida taiteenalakohtaiset ammatilliset strategiat ansainnan muodostamisessa ja saada koulutusta viestintään ja markkinointiin sekä rahoituksen hakemiseen. toimenpide-ehdotuksista puuttuu myös taiteen vapauden turvaaminen – rakenteiden tulee tukea puuttumattomuusperiaatetta ja mahdollisuutta tehdä myös epäkaupallista ja kriittistä taidetta (selonteossa tuodaan esiin taiteen ja kulttuurin yhteys demokratian vahvuuteen, mutta sen edellytyksenä oleva taiteen erityinen sananvapauden piiri ei näy selonteossa eikä sen toimenpiteissä.)

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

Taidemaalariiliitto ry on ammattitaiteilijoiden järjestö, joka edustaa noin 1500 maalaustaiteen ammattilaista. Olemme asiantuntija taiteilijoiden toimeentuloa ja toimintaedellytyksiä koskevissa kysymyksissä. Järjestämme näyttelytoimintaa ja teosvälitystilaisuuksia taiteilijoille, välitämme ammattilaisten tarvitsemia tarvikkeita ja materiaaleja sekä annamme oikeudellista ja ammatillista neuvontaa sekä tiedotamme jäseniämme alan ajankohtaisista asioista aktiivisesti. Roolimme toimeenpanossa on toimia kuvataiteenalan asiantuntijana ja edunvalvojana sekä muutosten viestijää taiteen ammattilaisten suuntaan.

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua näkemyksemme selonteosta ja sen tavoitteista.

Esitämme aiempien huomioidemme lisäksi seuraavia huomiita selonteosta:

- Jatkuvuus suhteessa kulttuurin tulevaisuustyöryhmän Kulttuurin aika on nyt ja aina-ehdotukseen. Ala tarvitsee jatkuvuutta. Nyt tulee kuitenkin siirtyä toimeenpanemaan tavoitteita.
- Tarvitaan tavoitteita ja keinoja alueellisen eriytymisen pysäyttämiseen

- Rahoitustavoitetila liian epämääräinen ja hidas ("Kulttuuri- ja luovien alojen julkinen rahoitus ja rakenteet parantuvat vuoteen 2024 mennessä...")
- Reilun taiteen periaatteet mukaan selontekoon, jotta lähtökohtana ovat reilut sopimus- ja palkkiokäytännöt taiteilijoiden ansainnan vahvistamiseksi
- Tilastotietoa alasta tarvitaan. Vaikka selonteon tavoitteissa viitataan dataan, ei selonteossa huomioida taiteen ja kulttuurin tilastotietojen keräämisen varmistamista.

Toimenpide-ehdotuksista:

- Pidämme onnistuneena sitä, että kuvataiteilijan työn rakenteelliset ongelmat on tunnistettu selonteossa oikein ja niitä halutaan ratkoa.
- On tärkeää, että tavoitteissa tunnistetaan tarve sille, että teosten hyödyntäminen tulee korvata.
- Taiteiden välisen yhdenvertaisuuden edistämistä pidämme erittäin tärkeänä tavoitteena
- apurahojen lisääminen yhdistelmävakuutuksen piiriin on hyvä ja tarpeellinen tavoite
- Poikkihallinnollisuus positiivista, erityisesti ylivaalikautinen toimielin valtioneuvostotasolla saa kannatusta. On tärkeää, että kaikki hallinnonalat toteuttavat taidepolitiikkaa samansuuntaisesti ja ymmärtävät yhteiskunnalliset vaikutukset.
- puuttuu apurahajärjestelmän kehittäminen. Apurahojen tasoa tulee nostaa vastaamaan mediaanituloja ja määrän reagoida taiteilijoiden määrään. Apurahajärjestelmän tulee huomioida taiteen alakohtaiset rakenteelliset erot ja alueellinen yhdenvertaisuus.
- Yrittäjyyden tai opettajuuden opintojen sisällyttäminen jokaisen taiteilijan opintoihin ei ole kannatettavaa. Tämä ajattelu kaventaa taiteen moninaisuutta ja on ristiriidassa sen kanssa, että taiteilijan tulisi saada elanto taiteilijan työstään. Taiteilijoiden koulutuksessa tulee huomioida taiteenalakohtaiset ammatilliset strategiat ansainnan muodostamisessa ja saada koulutusta viestintään ja markkinointiin sekä rahoituksen hakemiseen.
- Taiteen vapauden turvaaminen – rakenteiden tulee tukea puuttumattomuusperiaatetta ja mahdollisuutta tehdä myös epäkaupallista ja kriittistä taidetta (selonteossa tuodaan esiin taiteen ja kulttuurin yhteys demokratian vahvuuteen, mutta sen edellytyksenä oleva taiteen erityinen sananvapauden piiri ei näy selonteossa eikä sen toimenpiteissä.

Lientola Elisa
Taidemaalari liitto ry

